

ГОРЯНСКОТО ДВИЖЕНИЕ В СЛИВЕНСКИЯ КРАЙ 1950–1951 г.

Веселина Янакиева

За да се хвърли светлина върху опозиционното движение, възникнало в Сливенския край в годините 1950–1951, известно като горянско, трябва да се потърсят причините и да се отчете политическата обстановка у нас още в годините на тъй нареченото установяване на народнодемократична власт, след преврата на 9.IX.1944 г. Това е период на промяна на политическата и икономическата структура на българското общество, разрушаване на старата държавна машина и установяване на една нова, тоталитарна по своята същност система. В страната се ликвидира частната собственост на няколко етапа, поставя се началото на едно ново законодателство. Издават се закони за Народния съд, за защита на народната власт, за трудововъзпитателните общежития, за политически опасните лица, които поставят началото на политически гонения. Оформя се една нова структура на българското общество, в която има само една партия БКП, а БЗНС остава само като прида-тък на управляващата партия.

Новата власт в България веднага след 9.IX.1944 г. обявява своята политика към кооперативно обработване на земята по примера на сталинския модел на съветските колхози. Това проличава в Декларацията на първото ОФ правителство от 17.IX.1944 г.¹ До края на 1944 г. се създават 80–90 нови ТКЗС. В тях влизат 5500 нови домакинства. Още в началото на 1945 г. околийските комитети на партията започват да разработват планове за създаване на нови ТКЗС². След публикуване на Наредбата закон за ТКЗС от 13.IV.1945 г., в която се дават големи преференции на ТКЗС, в цялата страна възниква съревнование между околийските комитети за създаване на нови кооперативни стопанства и привличане на нови членове в тях³. Упражнява се натиск върху селяните при създаването на блоковете на ТКЗС, като се заграбва най-хубавата земя и тя